

Sygn. akt V CSK 549/18

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa R. S.
przeciwko Gminie B.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 maja 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 27 czerwca 2018 r., sygn. akt I AGa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 27 czerwca 2018 r. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na jej oczywistą zasadność i na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymagającego przesądzenia, czy odpowiedzialność gwarancyjna inwestora wynikająca z art. 647¹ § 5 k.c. jest aktualna także pomimo dopuszczenia się przez wykonawcę i podwykonawcę nieuczciwych praktyk w obrocie gospodarczym, zmierzających do dokonania zapłaty wynagrodzenia przez inwestora, a także czy inwestor zobowiązany jest do podwójnej zapłaty wynagrodzenia na rzecz generalnego wykonawcy, jak i podwykonawcy w przypadku, gdy podwykonawca przedłoży nieprawdziwe oświadczenie o nieposiadaniu przez generalnego wykonawcę względem podwykonawcy zobowiązań wynikających z realizacji kontraktu dotyczącego realizacji umowy o roboty budowlane, przy uwzględnieniu okoliczności, że inwestor uzależniał od treści tego oświadczenia wypłatę wynagrodzenia na rachunek generalnego wykonawcy lub bezpośrednio na rachunek podwykonawcy.

W judykaturze Sądu Najwyższego zostało wyjaśnione, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oznacza, iż dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątpienia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi wobec tego wykazać, że orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ., z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, nie publ. i z dnia 13 marca 2017 r., I CSK 596/16, nie publ.). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego

orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona - w powyższym rozumieniu - oczywiście uzasadniona. Celem uzasadnienia twierdzenia o oczywistej zasadności wniesionej skargi kasacyjnej skarżąca wskazała, że miało ją spowodować powołane w ramach podstaw skargi kasacyjnej naruszenie przepisów postępowania, tj. naruszenie art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1, z art. 378 § 1, z art. 382 i z art. 386 § 4 k.p.c. Skarżąca nie wykazała jednak, że zastosowanie powołanych przepisów było - w okolicznościach sprawy ustalonych przez Sądy obu instancji - oczywiście błędne lub sprawiło, że zaskarżony wyrok jest oczywiście nieprawidłowy.

Podnosząc, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z powodu nierozpoznania przez Sąd Apelacyjny jej zarzutów powołanych w apelacji i nieustosunkowania się do nich w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, skarżąca w istocie podjęła próbę podważenia ustaleń faktycznych przyjętych przez Sądy obu instancji w odniesieniu do tego, czy będący podwykonawcą powód - składając oświadczenie z dnia 12 października 2016 r. o tym, że wykonawca nie ma wobec niego zobowiązań z tytułu realizacji umowy podwykonawczej - działał w celu wywołania u skarżącej przekonania o braku tych zobowiązań i doprowadził w ten sposób do wypłaty przez skarżącą wynagrodzenia na rzecz wykonawcy oraz naraził ją na ryzyko dokonania podwójnej zapłaty wynagrodzenia. Tymczasem w sprawie ustalono, że skarżąca nie wykazała, iż powód znał treść umowy łączącej skarżącą z wykonawcą i jej intencję, aby płatność wynagrodzenia na rzecz wykonawcy następowała po zaspokojeniu przez niego podwykonawcy. Ponadto ustalono, że skarżąca nie dowiodła, aby powód znał treść oświadczeń składanych przez wykonawcę wobec skarżącej o dokonaniu zapłaty wynagrodzenia na rzecz powoda, a także, aby powód świadomie wspomógł wykonawcę

w uzyskaniu przez niego płatności od skarżącej w ten sposób, że - działając celowo - opóźnił odbiór, a tym samym fakturowanie i wymagalność swojej wierzytelności wobec wykonawcy. Ustalono natomiast, że powód złożył oświadczenie z dnia 12 października 2016 r. po uzyskaniu od wykonawcy informacji, że jest ono konieczne dla odbioru robót przez skarżącą od wykonawcy, a także, że sporządzając to oświadczenie powód działał w pośpiechu i pod dyktando wykonawcy, bez głębszej analizy jego treści, będąc przekonany o konieczności jego złożenia jako warunku odbioru robót przez skarżącą i nie znając treści umowy między skarżącą a wykonawcą.

Przy takich ustaleniach próba wykazywania przez skarżącą, że powód miał działać w celu wywołania u skarżącej przekonania o braku zobowiązań wykonawcy wobec powoda, stanowi ich podważenie. Zabieg ten w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalny (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Jest przy tym oczywiste, że Sąd Apelacyjny przyjmując przedstawione ustalenia faktyczne, zbieżne z ustaleniami Sądu pierwszej instancji, i dzieląc ocenę prawną przyjętą przez ten Sąd odniósł się do całości zarzutów apelacyjnych skarżącej, bazujących na innych założeniach co do faktów sprawy, przez oddalenie apelacji. Sąd Apelacyjny wprost nawiązał jedynie do zarzutu naruszenia art. 647¹ § 5 k.c. w kontekście nadużycia prawa, na które powoływała się skarżąca, jednak - przyjmując wskazane ustalenia faktyczne - pozbawił podstaw także pozostałe zarzuty apelacyjne skarżącej, w tym naruszenia art. 93 § 2 i art. 93 § 2 w związku z art. 647¹ § 5 k.p.c., gdyż każdy z nich bazował na założeniach w kwestii faktów sprawy odmiennych od ustalonych przez Sądy obu instancji.

Istotność zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej

(por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Twierdzenia skarżącej nie wystarczają do wykazania, by w sprawie doszło do ziszczenia się przesłanki wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Pytanie zostało zredagowane przy założeniu faktów sprawy odmiennych od ustaleń faktycznych poczynionych przez Sądy obu instancji w kwestii tego, czy będący podwykonawcą powód - składając oświadczenie z dnia 12 października 2016 r. o tym, że wykonawca nie ma wobec niego zobowiązań z tytułu realizacji umowy podwykonawczej - działał w celu wywołania u skarżącej przekonania o braku tych zobowiązań i doprowadził w ten sposób do wypłaty przez skarżącą wynagrodzenia na rzecz wykonawcy oraz naraził ją na ryzyko dokonania podwójnej zapłaty wynagrodzenia. Skoro - jak wskazano powyżej - ustalono, że tak nie było, to sformułowane przez skarżącą pytanie co do wykładni art. 647¹ § 5 k.c. abstrahuje od ustaleń faktycznych dokonanych przez Sądy obu instancji, a tym samym jego rozpatrywanie nie ma znaczenia dla rozpoznania skargi kasacyjnej.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

jw